

REFORMPAKKEN 2020

– Kontant sikring af Danmarks velfærd

KORT FORTALT

REGERINGEN April 2011

REFORMPAKKEN 2020

– Kontant sikring af Danmarks velfærd

KORT FORTALT

REGERINGEN April 2011

Reformpakken 2020

1. Udfordringen frem mod 2020

Sund økonomi er fundamentet for holdbar vækst og varig velfærd. Det går igen fremad for dansk økonomi. Men de offentlige finanser er presset fra flere sider.

For det første blev dansk økonomi hårdt ramt af den internationale økonomiske krise i 2008. Regeringen har ført en meget offensiv krisepolitik. Det har bragt Danmark godt gennem krisen, men det har også tæret på de offentlige finanser.

Store offentlige overskud før krisen er vendt til store underskud efter krisen. I 2011 ventes underskuddet at blive på ca. 70 mia. kr. De store underskud indebærer, at den offentlige gæld stiger, og at rentebetalingerne på gælden også stiger.

For det andet bliver vi færre i den arbejdsdygtige alder og flere ældre. Frem mod 2020 vil befolkningsudviklingen reducere arbejdsudbuddet svarende til 65.000 personer. Samtidig bliver der 225.000 flere ældre. Det betyder lavere skatteindtægter og større udgifter til pensioner og sundhed.

Og for det tredje falder indtægterne fra Nordsøens olie og naturgas i de kommende årtier.

De tre udfordringer indebærer tilsammen, at vi mangler 47 mia. kr. i 2020 for at få indtægter og udgifter til at balancere. Regeringen har tilvejebragt finansiering af godt halvdelen af udfordringen med Genopretningsaftalen, men der udestår stadig en stor opgave.

Derfor fremlægger regeringen nu med Reformpakken 2020 et langtidsbudget for Danmark. Denne publikation genfortæller hovedkonklusionerne i Reformpakken.

Reformpakken 2020 er Danmarks langtidsbudget

Reformpakken 2020 er en langsigtet plan for den økonomiske politik frem mod 2020. Den bygger på skøn for udviklingen i bl.a. vækst, befolkningssammensætning og indtægter fra Nordsøen.

Planen indeholder centrale mål og politiske prioriteringer af, hvordan de offentlige indtægter og udgifter skal udvikle sig frem mod 2020. I den forstand er Reformpakken Danmarks langtidsbudget.

En langsigtet plan sikrer fokus på fremtidige udfordringer og sætter rammerne for den løbende planlægning. Reformpakken 2020 afløser den tidligere 2015-plan "Mod Nye Mål – Danmark 2015", som blev fremlagt i august 2007.

Regeringens krisepolitik har virket

Siden den internationale økonomiske krise ramte Danmark, har regeringen gennemført en række krisepakker.

Vi har frigivet den særlige pensionsopsparing, fordelt en renoveringspulje, gennemført bank- og erhvervspakker og forlænget kreditter for virksomhederne. Og der er gennemført praktikplads- og ungepakker og en styrket indsats mod langtidsledighed.

Endelig er der fremrykket offentlige investeringer til et historisk højt niveau. Især på trafikområdet. De offentlige investeringer ventes at udgøre mere end 2 pct. af BNP om året i 2009-2012. Det er det højeste niveau siden begyndelsen af 1980'erne.

Investeringsniveauet vil fortsat være højt frem mod 2020. Der er planlagt en omfattende modernisering af vores offentlige institutioner og infrastruktur i de kommende år, herunder investeringer i sygehuse, daginstitutioner og skoler.

Planlagte investeringsprojekter frem til 2020:

- Sygehuse 41 mia. kr.
- Daginstitutioner, folkeskoler, ældreområdet mv. 26 mia. kr.
- Transportinvesteringer bl.a. bane, signaler og veje i alt 100 mia. kr.
- Metro Cityringen 22 mia. kr.
- Femern Bælt-forbindelsen 48 mia. kr.

Regeringens krisepolitik har sammen med faldet i renten i de senere år betydet, at der i dag er 130.000 færre ledige, end der ellers ville have været. Det er lykkedes at mindske krisens menneskelige omkostninger.

Dyrt, hvis tilliden til dansk økonomi svigter

Men krisen har været dyr. Og det er ikke kun Danmark, der er udfordret. Mange lande har endnu større problemer med at få de offentlige udgifter og indtægter til at hænge sammen.

Krisen har bevirket, at de finansielle markeder har et langt større fokus på landenes underskud og gæld og på, hvordan opgaven med at sikre sunde finanser håndteres. Uansvarlig finanspolitik straffes hårdt med stigende renter. Det ser vi i Grækenland og Irland og senest i Portugal.

I dag er der stor tillid til dansk økonomi. Sådan skal det også være i fremtiden. For hvis udlandets tillid svigter, så stiger renten i forhold til udlandet.

Det vil belaste alle dele af det danske samfund. Højere renter vil gøre det dyrere at låne penge. Boligejerne vil blive ramt gennem stigende renteudgifter og faldende boligpriser. De offentlige finanser vil blive tynget af øgede renteudgifter. Og virksomhederne vil investere mindre. Det vil koste arbejdspladser. Og i sidste ende vil det gå ud over velfærden.

Fx vil en stigning i renteniveauet på 1 pct.-point i Danmark i forhold til renteniveauet i udlandet (dvs. rentespændet) isoleret set reducere beskæftigelsen med op mod 30.000 personer.

Alternativet til sund økonomi er et lavvækstsamfund med arbejdsløshed, voksende gæld, større renteudgifter og dermed færre penge til kernevelfærd.

Udgangspunktet er vanskeligt

Vi skal undgå, at tilliden til dansk økonomi svigter. Vi står derfor med en omfattende opgave, som vi skal håndtere nu. Det vil kræve en stor indsats og en fast styring af økonomien.

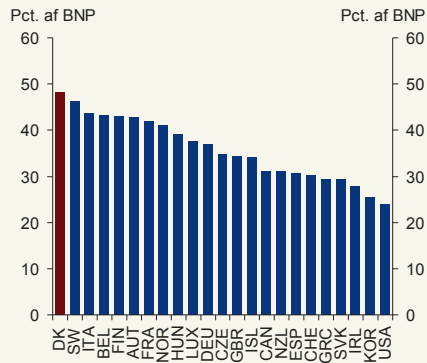
Danmark har OECD's højeste skattetryk, *jf. figur 1*. Højere skatter vil betyde, at det dårligere kan betale sig at arbejde, tage en uddannelse og gøre en ekstra indsats. Det vil svække dynamik og udvikling i hele samfundet.

Højere skatter og afgifter kan også give tab af skattegrundlag gennem øget grænsehandel. Og med et højere skattetryk vil Danmark få vanskeligere ved at tiltrække og fastholde højt-kvalificeret arbejdskraft og investeringer i danske arbejdspladser.

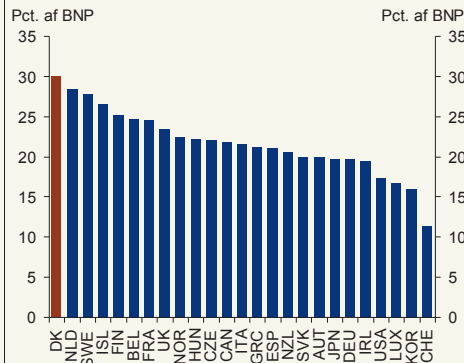
Derfor vil regeringen fastholde skattestoppet som en stabil ramme for vækst og fremgang. Skattestoppet er boligejernes sikkerhed for, at skatten ligger fast. Og skattestoppet giver danskerne tryghed for, at deres økonomi ikke pludselig forværres af ekstra skatter.

Den offentlige sektor er i dag større end nogensinde. I de seneste år er det offentlige forbrug vokset med næsten 2 pct. om året, og udgør i 2009 en større andel af samfundsøkonomien end i noget andet OECD-land, *jf. figur 2*.

Figur 1
Skattetrykket i Danmark er det højeste i OECD, 2009

Figur 2
Det offentlige forbrug i Danmark er det højeste i OECD, 2009

Det er på den baggrund, vi skal sikre sunde offentlige finanser og dermed et varigt grundlag for vækst og velfærd.

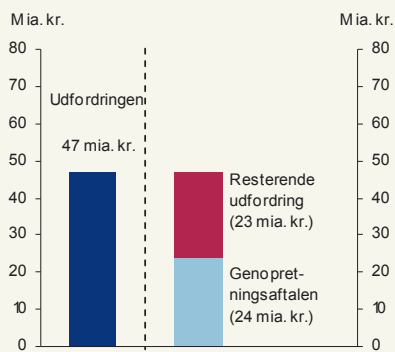
Vi står derfor med tre grundlæggende udfordringer frem mod 2020:

Udfordring 1: Balance mellem udgifter og indtægter i 2020

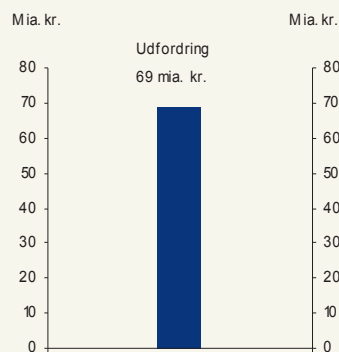
For det første skal vi have balance mellem udgifter og indtægter på det offentlige budget. For at sikre, at genopretningen af de offentlige finanser går hånd i hånd med vores velfærd, skal tilpasningen af udgifter og indtægter ske over en årrække. Derfor er udfordringen, at vi gradvist får regnskabet til at balancere. Det vil kræve, at vi foretager nogle skarpe prioriteringer.

Krisepolitikken, demografien og de faldende indtægter fra Nordsøen betyder samlet, at der er et finansieringsbehov på 47 mia. kr. frem mod 2020. Når virkningen af Genopretningsaftalen indregnes, resterer der en udfordring på 23 mia. kr., *jf. figur 3*. Heri er ikke indregnet virkningen af en tilbagetrækningsreform og de øvrige reformforslag, regeringen har fremlagt.

Figur 3
Udfordringen er 47 mia. kr. – heraf sikrer
Genopretningsaftalen 24 mia. kr.

Figur 4
Udfordringen er 69 mia. kr. med fortsat høj
offentlig forbrugsvækst

Udfordring 2: Lavere vækst i de offentlige udgifter

For det andet kan de offentlige udgifter ikke vokse så meget som hidtil.

Hvis vi bare lod stå til og fortsatte med den samme vækst i de offentlige serviceudgifter (ca. 1,6 pct. om året), som vi har haft historisk, så ville udfordringen i 2020 stige til i alt 69 mia. kr., jf. figur 4.

Dermed ville der enten skulle tilvejebringes yderligere 22 mia. kr. – næsten lige så meget som virkningen af hele Genopretningsaftalen – eller skulle stiftes yderligere gæld, hvilket ville påføre kommende generationer en øget rentebyrde.

Det er derfor afgørende, at væksten i de offentlige udgifter i de kommende år bliver lavere, end vi har været vant til.

Udfordring 3: Væksten skal styrkes markant

For det tredje har Danmark en betydelig vækstudfordring. Hvis dansk økonomi fortsætter i det nuværende spor, vil Danmark sakke agterud. Det vil gå ud over vores velstand, og vi vil risikere at blive et lavvækstsamfund.

I de kommende år vil de private virksomheders vækst blive begrænset af, at demografien vender. Virksomhederne vil få svært ved at skaffe den arbejdskraft, de har brug for. Samtidig har udviklingen i produktiviteten været lav over de sidste 15 år.

Vækst og arbejdspladser i de private virksomheder er en forudsætning for, at danske familier kan få større indkomster og bedre muligheder. Private virksomheders indtjening og job finansierer vores sygehuse, ældrepleje og uddannelse. Derfor skal væksten styrkes.

Ingen nemme løsninger

Vi skal sikre balance på de offentlige finanser, få styr på de offentlige udgifter og fremme væksten i de private virksomheder.

Vi skal møde udfordringerne og lægge et konkret langtidsbudget for Danmark frem til 2020. Regeringen er allerede i gang. Genopretningsaftalen fra 2010 styrker de offentlige finanser med 24 mia. kr. og indfrier dermed henstillingen fra EU. Men vi mangler stadig halvdelen af udfordringen med at skabe balance mellem de offentlige udgifter og indtægter.

Det er ikke nemt, men det er nødvendigt. Og hvis vi handler allerede nu, kan vi håndtere problemerne.

Med en ansvarlig politik kan vi bevare og udvikle et godt samfund med en velfungerende offentlig service og sunde vækstbetingelser for vores virksomheder.

2. Regeringens svar på Danmarks udfordringer

Regeringen har fremlagt forslag til omfattende reformer: Tilbagetrækningsreform, herunder efterløn, SU-reform og reform af førtidspension og fleksjob. Reformerne skal sammen med en fast udgiftsstyring sikre, at vi får genoprettet økonomien og skabt plads til, at vi også i fremtiden kan fastholde det danske velfærdssamfund. Og der skal kun bruges flere penge, når der er truffet konkret beslutning om tiltag, der sikrer finansiering.

Især tilbagetrækningsreformen løfter vores arbejdsudbud og yder dermed et væsentligt bidrag til virksomhedernes muligheder for at skabe vækst. Samtidig bidrager tilbagetrækningsreformen også til at sikre balance på de offentlige finanser i 2020.

Reformerne vil sammen med en fast styring af de offentlige udgifter have betydelige positive effekter for Danmark i 2020:

For det første sikrer vi balance på de offentlige finanser i 2020. Hullet på 47 mia. kr. bliver lukket, så vi får råd til fremtidens velfærd.

For det andet forbedrer vi virksomhedernes muligheder for at skabe vækst og arbejdspladser. Den direkte effekt af regeringens reformudspil og de jobs, der vil blive skabt, når reformerne øger væksten i virksomhederne, vil sammen med en normalisering af konjunkturerne samlet betyde 125.000 flere private jobs i 2020.

For det tredje forøges vækstpotentialet til omkring 2 pct. om året. Reformerne styrker isoleret set vækstmulighederne med op imod ½ pct. om året i 2014-2020.

For det fjerde muliggør regeringens reformpakke en stigning på ca. 4 mia. kr. om året i 2014-2020 i udgifterne til især sundhed, uddannelse og forskning.

For det femte skal de offentlige udgifter bringes ned til under halvdelen af (konjunkturrenset) BNP i 2020, når der er korrigeret for renteudgifter. Og de offentlige serviceudgifter skal udgøre under 27 pct. af BNP i 2020.

For det sjette vil regeringen indføre et nyt udgiftspolitisk styringssystem, som er baseret på bindende udgiftslofter for henholdsvis stat, regioner og kommuner. Det nye styringssystem vil blive forankret i en særlig lov om udgiftslofter.

For det syvende vil regeringen fastholde skattestoppet, så boligejerne er sikret mod skatte-stigninger. Og vi vil ikke bremse vækst og fremgang ved at pålægge danskerne ekstra skatter. Men der er heller ikke plads til yderligere skattenedsættelser frem mod 2020, som ikke er finansieret krone for krone.

Regeringens centrale mål frem mod 2020

- Strukturel balance på de offentlige finanser i 2020. Gældsopbygningen bremses.
- Målet nås med reformer, som øger arbejdsudbuddet, og bedre styring af de offentlige udgifter.
- Den private beskæftigelse skal øges med 125.000 personer fra 2010 til 2020.
- Vækstpotentialet forøges til omkring 2 pct. om året – mod ca. 1 pct. i fravær af nye tiltag.
- De konkrete reformer skaber plads til vækst i de offentlige serviceudgifter på ca. 4 mia. kr. om året i 2014-2020.
- De primære offentlige udgifter skal udgøre under 50 pct. af (konjunkturrenset) BNP i 2020. Herudover sigtes mod, at det offentlige forbrug udgør under 27 pct. af (konjunkturrenset) BNP.
- Der indføres et nyt udgiftspolitisk regime, som er baseret på bindende udgiftslofter for henholdsvis stat, kommuner og regioner, og som er forankret i en særlig lov om udgiftslofter.
- Fortsat skattestop, så vi ikke bremser væksten. Så boligejerne er sikret mod skattestigninger. Og så danskerne har trykthed for, at deres økonomi ikke pludselig forværres af ekstra skatter.

3. Reformen skaber plads til velfærd

Det er en stor udfordring at skaffe 47 mia. kr. frem mod 2020.

Genopretningsaftalen indeholder væsentlige initiativer, hvor vi sparer på udgifterne, omprioriterer og reformerer økonomien. Med Genopretningsaftalen lykkes det at løfte halvdelen af den finanspolitiske opgave.

Herefter er den bundne opgave at tilvejebringe yderligere 23 mia. kr. frem mod 2020. Det er, hvad der skal til for at bringe balance mellem udgifter og indtægter i 2020. Det er kravet til en ansvarlig økonomisk politik.

Problemerne løser ikke sig selv, selvom konjunkturerne skulle blive bedre, end vi forventer. Vi bliver flere ældre og færre erhvervsaktive, og indtægterne fra Nordsøen falder. Og uden reformer er de offentlige udgifter systematisk større end de offentlige indtægter – også selv om væksten i samfundet stiger.

I princippet kan udfordringen løses på tre måder: Ved at spare på udgifterne, ved at hæve skatterne eller gennem reformer, der får flere i arbejde og dermed sikrer varig vækst og velfærd.

Der er ingen nem vej til at tilvejebringe 23 mia. kr. frem mod 2020

Nul-vækst i udgifterne: For at sikre balance i 2020 er der kun plads til en vækst i det offentlige forbrug på 0,1 pct. årligt i 2014-2020, hvis der ikke gennemføres nye reformer.

Det er en vækst i det offentlige forbrug, som er på under en tiendedel af det, vi har været vant til de seneste 30 år. Når vi har ambitioner om at styrke sundhedsområdet, uddannelse og forskning – samtidig med at vi bliver flere ældre – så vil det kræve meget betydelige besparelser på andre områder. Det vil medføre pres på kernevelfærden.

Højere skatter: Hvis væksten i det offentlige forbrug skal fastholdes på det niveau, som vi har været vant til i de sidste 30 år, vil skatten skulle sættes op med 60-70 mia. kr. Det svarer umiddelbart til en tredobling af bundskatten, som i dag udgør ca. 3,6 pct.

Reformer, der vil få flere i arbejde, er den ansvarlige vej. Når flere arbejder, stiger skatteindtægterne, og udgifterne til dagpenge, efterløn og førtidspension falder. Reformen er en del af svaret på Danmarks vækst-udfordring. Ved at give virksomhederne den arbejdskraft, de har brug for, bidrager reformerne til at skabe vækst og velstand.

Den ansvarlige vej er reformer, der får flere i arbejde

Allerede i dag er det kun halvdelen af danskerne, der arbejder. Fremover bliver vi flere ældre og færre i den erhvervsaktive alder. Samtidig har vi store underskud i den offentlige økonomi. Hver gang fem danskere forlader arbejdsmarkedet for at gå på pension, kommer kun fire ind

på arbejdsmarkedet. Danmark står dermed over for en alvorlig udfordring, som alle må bidrage til at løse.

Erfarne medarbejdere skal ikke have penge for at holde op med at arbejde, når vi har brug for deres indsats. Unge skal tilskyndes til at gøre deres uddannelse hurtigere færdig, for vi har brug for uddannet arbejdskraft. Og ingen mennesker skal lades i stikken – tværtimod skal alle, så vidt det overhovedet er muligt, have en chance for at arbejde.

Danmark har brug for konkrete reformer, der med sikkerhed øger arbejdsudbuddet, og dermed bidrager til sunde offentlige finanser.

Regeringen har fremlagt tre konkrete forslag til reformer – en tilbagetrækningsreform, en SU-reform og en reform af førtidspension og fleksjob. Reformforslagene vil både øge væksten, styrke grundlaget for den offentlige service og sikre, at vi når målet om balance på de offentlige finanser i 2020.

Tilbagetrækningsreform

Regeringens forslag til en tilbagetrækningsreform indebærer, at dele af Velfærdsaftalen fremrykkes med fem år. Hermed sættes efterlønsalderen gradvist op fra 2014. Og folkepensionsalderen sættes gradvist op fra 2019.

Når Velfærdsaftalen rykkes frem, bliver fordelingen af år med folkepension på tværs af generationer mere lige. Fra 2027 vil folkepensionsalderen være den samme som aftalt mellem partierne bag Velfærdsaftalen.

Tilbagetrækningsudspillet indebærer også en gradvis afskaffelse af efterlønnen. Reformen betyder, at vi styrker den offentlige økonomi med 18 mia. kr. i 2020. Afviklingen af efterlønnen sikrer finansiering af de centrale offentlige velfærdsydelser de kommende årtier, og sikrer, at vækstmulighederne i Danmark kommer op i nærheden af det, vi er vant til.

Vi har ikke længere råd til at betale raske og velfungerende mennesker for at forlade arbejdsmarkedet – der er brug for deres indsats til at skabe vækst i virksomhederne, undervise vores børn og pleje vores syge. Og der er brug for pengene til andre formål, som fx til sundhed og uddannelse.

Regeringen foreslår, at efterlønnen afskaffes helt for alle, som ved udgangen af 2010 var under 45 år. For personer mellem 45 og 56 år ændres efterlønnen, så ændringerne er størst for de yngste og mindst for de ældste. Og for alle på 57 år eller derover og personer, der allerede er gået på efterløn, bliver der ikke ændret noget.

Samtidig foreslår regeringen også en seniorførtidspension, for at de nedslidte ikke skal lades i stikken. Seniorførtidspensionen vil være for alle, der har behov. Modsat efterlønnen, der alene er for dem, der har tilmeldt sig ordningen. En seniorførtidspension vil sikre en hurtigere og enklere adgang til fleksjob og førtidspension for dem, der har behov og er mindre end fem år fra folkepensionsalderen.

Tilbagetrækningsreformen betyder:

- Beskæftigelsen øges med 70.000 i 2020
- De offentlige finanser forbedres med 18 mia. kr. i 2020
- Den samlede velstand (BNP) øges med godt 50 mia. kr. i 2020

SU-reform

Regeringen har fremlagt en SU-reform, der belønner unge, der bliver hurtigt færdige med studierne. Det vil give virksomhederne bedre mulighed for at rekruttere kvalificerede medarbejdere. Hvis de unge bliver tidligere færdige med deres uddannelse, kan de bruge deres faglige viden i flere år på arbejdsmarkedet. Det sikrer et større udbytte af de store offentlige investeringer i uddannelse, både for den enkelte og for samfundet.

Derfor vil regeringen begrænse SU til normeret tid. Og vi vil indføre en bonus for studerende, der starter tidligt og kommer hurtigt igennem uddannelserne.

SU'en skal samtidig gøres mere fleksibel. Der skal indføres Start-SU og studiestartslån til at klare udgifterne ved at begynde at studere. Og studerende skal have bedre muligheder for at tjene ekstra penge ved siden af SU'en.

SU til hjemmeboende på ungdomsuddannelser skal afskaffes, og pengene skal bruges på at løfte resultaterne i folkeskolen. Regeringen prioriterer det enkelte barns undervisning frem for cafépenge til de unge.

SU-reformen betyder:

- Beskæftigelsen øges med 4.000 i 2020
- De offentlige finanser forbedres med 1 mia. kr. i 2020

Reform af førtidspension og fleksjob

I dag får hver tiende dansker i den erhvervsaktive alder førtidspension eller er i fleksjob eller venter på et fleksjob.

Regeringen vil reformere førtidspensionen. Vi skal ikke parkere unge mennesker på førtidspension resten af deres liv. Vi skal derimod sikre dem hjælp og støtte til at komme videre og få et arbejde.

Derfor vil regeringen afskaffe førtidspension til unge under 40 år, med mindre det er helt åbenbart, at de aldrig bliver i stand til at få et liv med arbejde. Unge skal i stedet have et individuelt udviklingsforløb.

Fleksjob virker heller ikke efter hensigten. I dag er der også ressourcestærke mennesker, der har et fleksjob. Det er ikke rimeligt, at kasseassistenten, der arbejder fuld tid og tjener 275.000 kroner om året, skal være med til at finansiere løntilskud til folk i fleksjob, der arbejder halv tid og tjener mere end det dobbelte af kasseassistenten.

Derfor foreslår regeringen, at tilskuddet til fleksjob skal gives, så personer med lavest løn får det største tilskud, og så det kan betale sig at arbejde flere timer. Desuden skal det første fleksjob kun bevilges for fem år.

Reform af førtidspension og fleksjob betyder:

- Beskæftigelsen øges med knap 4.000 i 2020, og 7.000 inkl. støttet beskæftigelse.
- De offentlige finanser forbedres med 2 mia. kr. i 2020.

Regeringens reformer øger beskæftigelsen og skaber vækst

Regeringen har allerede gennemført en lang række initiativer, der styrker erhvervslivets vækstvilkår, herunder markante investeringer i forskning, uddannelse, innovation og iværksætterier samt lavere skat på den sidste tjente krone. Initiativerne vil få tiltagende effekt i de kommende år.

Regeringens reformpakke vil yderligere forbedre virksomhedernes muligheder for at skabe vækst. Især vil tilbagetrækningsreformen øge beskæftigelsen og dermed væksten. Reformerne vil samlet set øge beskæftigelsen med ca. 80.000 personer i 2020 og øge den økonomiske vækst med op mod ½ pct. om året frem til 2020. Det svarer til, at den samlede velstand (BNP) i 2020 øges med 60 mia. kr.

Det ligger også på linje med Vækstforums anbefalinger.

Regeringens Vækstforum har i marts 2011 fremlagt ti hovedanbefalinger til, hvordan der kan skabes mere vækst. Vækstforum peger blandt andet på, at flere skal arbejde længere og mere. Desuden skal tabt konkurrenceevne genvindes, og de offentlige finanser skal styrkes.

Regeringens reformpakke er en væsentlig opfølgning på Vækstforums anbefalinger. I løbet af foråret vil der blive fulgt yderligere op på anbefalingerne om, hvordan danske virksomheder får de bedste rammer for at skabe ny vækst og nye arbejdspladser.

Reformerne styrker de offentlige finanser med 21 mia. kr.

Regeringens reformer er ambitiøse, og de er nødvendige, hvis vi vil sikre balance på de offentlige finanser i 2020. Det skyldes blandt andet, at vi i de kommende år bliver flere ældre og færre i den arbejdsdygtige alder.

Med reformerne anviser regeringen konkrete veje til at forbedre de offentlige finanser og til at øge arbejdsudbuddet, som skaber grundlag for vækst og velstand.

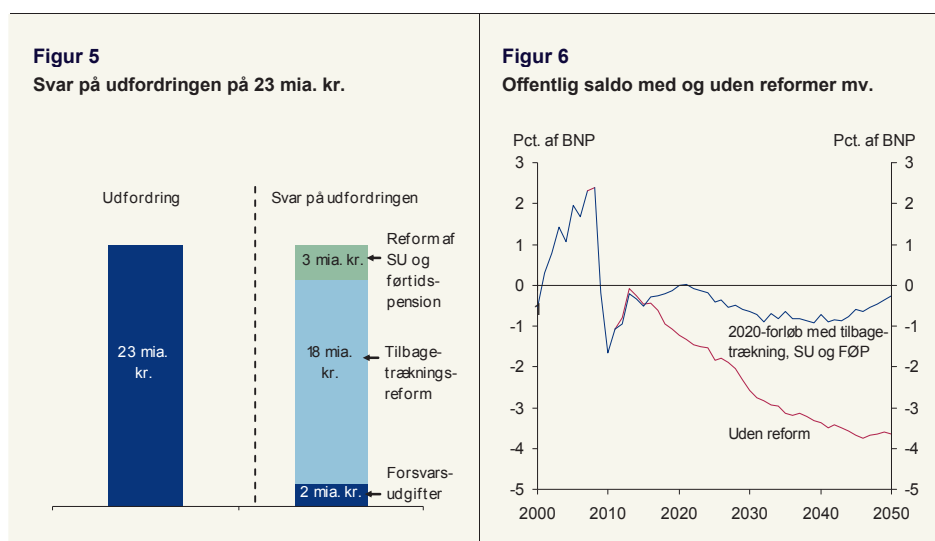
Forslaget til en tilbagetrækningsreform skønnes at styrke de offentlige finanser med 18 mia. kr. i 2020. En SU-reform og en førtidspensionsreform skønnes at styrke de offentlige finanser med ca. 3 mia. kr. i 2020.

Med en gennemførelse af reformerne styrkes de offentlige finanser samlet med omkring 21 mia. kr. frem mod 2020.

Herefter udestår en udfordring på 2 mia. kr. Denne udfordring håndteres ved at omprioritere 2 mia. kr. årligt fra 2015 og frem fra forsvaret til kernevelfærdsområderne. De 2 mia. kr., der frigøres gennem effektiviseringer og bedre ressourceudnyttelse på forsvarets område, svarer til ca. 10 pct. af de samlede forsvarsudgifter i 2015. Som led i det nuværende forsvarsforlig er der igangsat en række analyser, der skal gøre forsvaret mere effektivt. Hertil kommer, at andre lande i Europa har gennemført eller gennemfører tilpasninger på forsvarsområdet, fx Sverige, Frankrig og Storbritannien.

Derved er den samlede udfordring på 23 mia. kr. løst, *jf. figur 5*.

Regeringens reformpakke sikrer også sunde offentlige finanser efter 2020. Med reformerne og forudsætningerne om væksten i det offentlige forbrug vil de offentlige finanser være tæt på balance helt frem mod 2050, *jf. figur 6*.

Reformene skaber plads til velfærd

Regeringens reformer skaber plads til, at det offentlige forbrug kan vokse med ca. 0,8 pct. om året i 2014-2020. Det svarer til et årligt løft på ca. 4 mia. kr. i det offentlige forbrug.

De 4 mia. kr. vil regeringen især prioritere til sundhed, uddannelse og forskning. Dermed bliver det muligt fortsat at tilføre midler til vigtige områder uden at skulle skære tilsvarende i kernevelværdien.

0,8 pct. i årlig vækst i det offentlige forbrug er på linje med det, der er planlagt efter tidligere, blandt andet i 2010-planen fra 2001. Udfordringen er derfor, at udgiftsrammen skal overholdes. Udgifterne må ikke stige mere end det, som er aftalt, og det, der budgetteres efter.

Uden reformer vil der kun være plads til omtrent nulvækst i det offentlige forbrug i mange år fremover. Det vil reelt betyde, at man bliver nødt til at spare på kernevelværd som folkeskole eller ældrepleje, hvis sundhedsvæsenet fx skal kunne anvende de nyeste – og ofte dyre – behandlingsformer og medicin.

Reformerne giver plads til 125.000 nye jobs i den private sektor

Gennemføres reformerne er der plads til en vækst i den private beskæftigelse på 125.000 personer fra 2010 og frem til 2020. Det er en kraftig fremgang, i lyset af at den demografiske udvikling trækker mange mennesker ud af arbejdsstyrken. Det er fremgangen i den private beskæftigelse, der sikrer balance i den offentlige økonomi.

Stigningen i den private beskæftigelse er kun mulig på grund af de foreslåede reformer, som samlet kan øge beskæftigelsen med godt 80.000 personer. Hertil kommer virkningerne af de reformer, som allerede er gennemført. Og sammen med normaliseringen af konjunkturerne betyder det, at den private beskæftigelse kan øges med 125.000 personer – samtidig med at den offentlige beskæftigelse kan stige med 9.000 fra 2010 til 2020.

Reformerne sikrer, at Danmark fortsat er et godt sted at leve

Regeringens reformer er nødvendige for, at Danmark fortsat kan være et godt sted at leve. Reformerne skaber plads til en velfungerende offentlig service og til sunde vækstbetingelser for virksomhederne. Og boligejerne kan sove trygt uden udsigt til, at store offentlige underskud pludseligt sætter sig i voldsomme rentestigninger.

Danmark er igennem krisen. Ledigheden er faldet måned for måned siden november. I mange virksomheder er indtjeningen på vej op. Der står respekt om dansk økonomi ude i verden. Det er spirer til ny vækst, som med reformerne vil få gode vilkår for at vokse sig stærke.

4. Bedre udgiftsstyring

Regeringens reformer skaber plads til, at de offentlige udgifter fortsat kan vokse, men væksten bliver mindre, end vi har været vant til. Det offentlige forbrug kan ikke fortsat vokse lige så hurtigt som tidligere, hvis der også i fremtiden skal være råd til kernevelværd. Derfor er det også nødvendigt, at de offentlige udgiftsrammer bliver overholdt i de kommende år.

De offentlige udgifter må ikke stige mere end planlagt

For at opnå balance på de offentlige finanser i 2020 skal der være styr på de offentlige udgifter.

De sidste mange år har det været vanskeligt at holde de økonomiske rammer, som er vedtaget. Og de offentlige udgifter er vanskelige at få ned igen, når de først er vokset – også selv om stigningen ikke har været planlagt.

Når man i 90'erne ville bruge 1 krone ekstra i offentligt forbrug, blev der reelt anvendt 2,50 krone. Når man i 00'erne ville bruge 1 krone ekstra, blev der reelt anvendt 2 kroner.

Men når vi i 10'erne beslutter, at der skal bruges 1 krone ekstra, så skal det være 1 krone og kun 1 krone. Det er nødvendigt for at sikre, at der er penge til vigtige områder som sundhed, ældre og folkeskole.

Samtidig skal det være et bærende princip, at vi kun bruger de penge, som der er fundet finansiering til.

Det kræver, at vi indfører mekanismer, som kan sikre, at udgifterne følger det planlagte spor.

Derfor foreslår regeringen et nyt udgiftspolitisk styringssystem, som blandt andet omfatter bindende udgiftslofter for stat, kommuner og regioner. Udgiftslofterne er samtidig afstemt efter det centrale mål om balance på de offentlige budgetter i 2020. Det er nærmere beskrevet i "Bedre udgiftsstyring. Udgiftslofter for stat, kommuner og regioner" (april 2011).

Bedre udgiftsstyring ved hjælp af bindende udgiftslofter

Regeringen vil indføre et nyt styringssystem, der skal forbedre styringen af de offentlige udgifter. De fastsatte udgiftsmål og budgetter skal overholdes.

- Tre udgiftslofter skal sætte bindende rammer for udgifter i hhv. stat, kommuner og regioner.
- Udgiftslofterne skal vedtages i Folketinget.
- Udgiftslofterne skal sikre, at de finanspolitiske målsætninger føres ud i livet.
- Lofterne skal gælde for en løbende 4-årig periode.
- Stat, kommuner og regioner skal hvert år nøje holde sig inden for udgiftslofterne.
- Økonomiske sanktioner skal understøtte overholdelse af udgiftslofterne.

Lofterne opgøres således, at der kun indregnes finansiering fra initiativer, som der er fundet flertal til.

Regeringen vil fremsætte forslag til en lov om udgiftslofter, som skal indeholde regler og rammer for det nye udgiftspolitiske styringssystem.

Mere for pengene i den offentlige sektor

En velfungerende offentlig sektor understøtter både en sund økonomi og et samfund i vækst.

Effektivisering af den offentlige sektor er især nødvendig, når de økonomiske rammer er stramme, og når det kan være svært at rekruttere medarbejdere til erstatning for de mange, der går på pension.

Et af de vigtige redskaber er digitalisering. Inden for de senere år har Danmark opbygget en unik digital infrastruktur, som sætter os i front internationalt, og som udgør et solidt grundlag for det videre arbejde.

Konkurrenceudsættelse af offentlige opgaver er også en velafprøvet metode til at sikre, at offentlige opgaver løses bedst og billigst.

Og de statslige indkøbsaftaler har givet besparelser på mere end 800 mio. kr. om året fra 2010. Efterhånden som der indgås flere indkøbsaftaler, vil effektiviseringerne stige yderligere.

Regeringen vil fortsætte med at effektivisere og nytænke den offentlige sektor. Opgaverne skal løses smartere, så både borgere og virksomheder kan få en bedre service. Og så vi kan bruge færre midler på administrative opgaver og dermed flere på borgernære områder som sundhed og uddannelse.

Reformpakken 2020
– Kontant sikring af Danmarks velfærd
April 2011:10

Henvendelse om udgivelsen
kan ske til:
Statsministeriet
Christiansborg
Prins Jørgens Gård 11
1218 København K
Telefon 33 92 33 00
E-mail stm@stm.dk
www.stm.dk

ISBN trykt publikation
978-87-92727-19-0

ISBN elektronisk publikation
978-87-92727-20-6

Design BGRAPHIC
Tryk Rosendahls – Schultz Grafisk
Oplag 4.000 stk.

Publikationen kan hentes på
www.stm.dk

